

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за заемане на академичната длъжност *професор*
по специалността *Педиатрия* за нуждите на Катедра по педиатрия
към Факултет по медицина на Медицински университет
Проф. д-р Параскев Стоянов – Варна

Относно: обявен конкурс за заемане на академичната длъжност *“професор”* в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина и научна специалност Педиатрия за нуждите на Факултет Медицина, Катедра Педиатрия, при МУ – Варна и Клиника по детска клинична хематология и онкология в УМБАЛ *Св. Марина* – Варна, публикуван в *Държавен вестник*, бр. 62 от 06.08.2019 г.

Рецензент: Проф. Искра Русева Христозова, дмн
Член на Научно жури по заповед № Р – 109-315/07.10.2019 г. на Ректора на МУ – Варна, определена за рецензент

На конкурса е допуснат един единствен кандидат Доц. д-р Валерия Игнатова Калева, доктор, началник на Клиниката по детска клинична хематология и онкология в УМБАЛ „Св. Марина“ и Ръководител на Катедра по педиатрия към Медицински университет – Варна.

Биографични данни

Доц. д-р Валерия Калева е родена на 17.02.1955 г. в с. Старо село, област Силистра. Завършва Математическа гимназия – гр. Русе. През същата година е приета във Висш медицински институт – Варна, специалност медицина. Дипломира се през 1979 г. с отличен успех. Започва кариерата си като ординатор в Детско отделение, гр. Омуртаг, след което продължава като клиничен ординатор по педиатрия в УМБАЛ *Св. Марина* – Варна. След придобиване на специалност по детски болести през 1984 г., става завеждащ Детско отделение, гр. Омуртаг. През 1987 г. печели асистентски конкурс към Катедрата по педиатрия, ВМИ – Варна в Клиника по детска онкохематология, където работи и до настоящия момент. Преминава последователно през степените старши (1989 г.) и главен (1992 г.) асистент и се хабилитира през 2007 г. (диплом № 24185/19.04.2007). През 2005 г. защитава дисертационен труд на тема *Фебрилна неутропения и инфекциозни усложнения при онкологично болни деца* и придобива образователната и научна степен *Доктор* по специалност *Педиатрия* с диплом № 29557/26.02.2005.

Професионално и академично развитие

Доц. д-р Калева е придобила три медицински специалности: *Детски болести* (диплом 27386/15.10.1984), *Клинична хематология* (диплом 40061/16.07.1992) и *Детска клинична хематология и онкология* (диплом 1641/10.10.2007).

Специализациите ѝ са свързани главно със злокачествени кръвни болести при деца, анемии и нарушения на кръвосъсирването. В периода 1990-1992 г. преминава последователно през няколко курса в Клиника по детска онкохематология и в Национален институт по хематология (НИКХ) в София. Провела е няколко специализации в престижни европейски центрове и курсовете в чужбина в областта на редките кръвни болести през 2006-2016 г. - Кипър, Гърция, Германия, Швеция, Белгия, Португалия и др. Тя има и допълнително сертифицирани обучения по палиативна медицина, абдоминална ехография, ставна ехография при пациенти с хемофилия, трансплантация на ХСК и др. Има диплом за *Здравен мениджмънт*.

През 2005 г. доц. д-р Калева печели конкурс за началник на Клиниката по детска клинична хематология и онкология (КДКХО) в УМБАЛ *Св. Марина* и заема тази длъжност до настоящия момент. През 2013 г. към тази клиниката е разкрит първият експертен център по редки болести в България – Експертен център по коагулопатии и редки анемии (ЕЦКРА), а през 2017 г. към клиниката е разкрит и Център за трансплантация на ХСК при деца.

През 2005 г. доц. д-р Калева е избрана за член на Съвета на директорите при УМБАЛ *Св. Марина* – Варна, а за периода 2012-2015 г. е член на Консултативния съвет към болницата. Тя е постоянен председател на Болнична комисия за трансфузия на кръв и кръвни продукти, на Детската онкологична комисия и е член на комисиите: лекарствена, етична, болничен онкокомитет. Координатор е на редица болнични иновативни проекти.

От 2012 г. до сега доц. д-р Калева е ръководител на Катедрата по педиатрия към МУ – Варна, член на Научния съвет по терапевтични науки, Програмните съвети на Факултет *Медицина* и *Обществено здравеопазване* и др. През периода 2006-2015 г. е била член на Факултетния и Академичен съвет при МУ – Варна.

Научноизследователска дейност

Наукометрични показатели

Доц. д-р Валерия Калева участва в конкурса с общо 282 научни труда, като 189 от тях са реализирани след получаване на АД *доцент*. Допълнително е представила справка за 82 участия с доклади и постери в научни форуми в България след получаване на АД *доцент*, които не е предложила за рецензиране поради липса на публикувани в сборници резюмета, постери или доклади. Разпределението на трудовете преди и след придобиване на АД *доцент* е представено в следващата таблица.

Научни трудове – общо (преди и след придобиване на АД <i>доцент</i>)	Брой
Дисертации	1
Глави в монография	4

Глави в учебници	1
Глави в методични указания и ръководства	10
Пълнотекстови публикации в български списания	88
Пълнотекстови публикации в чуждестранни списания – 4 с IF	9
Публикувани резюмета в български списания	19
Публикувани резюмета в чуждестранни списания – всички 9 с IF	9
Публикувани резюмета в български сборници	100
Публикувани резюмета в чуждестранни сборници	41
Общ брой	282

Представените за рецензиране 189 научни труда са разпределени по следния начин: 58 пълнотекстови публикации в списания, от които 50 в български и 8 в международни, като 4 от последните са с IF; 21 публикувани резюмета в списания, от които 15 в български и 6 в международни, като всички 6 са с IF; 96 публикувани резюмета в сборници, от които 63 в български и 33 в международни; 3 броя публикации под формата на глави от монографии, една в учебник и 10 броя публикации в авторски колектив под формата на методични указания и ръководства. Представените за рецензиране научни трудове след придобиване на на АД доцент са представени в следващата таблица.

Научни трудове – след придобиване на АД доцент	Брой
Глави в монография	3
Глави в учебници	1
Глави в методични указания и ръководства	10
Пълнотекстови публикации в български списания	50
Пълнотекстови публикации в чуждестранни списания – 4 с IF	8
Публикувани резюмета в български списания	15
Публикувани резюмета в чуждестранни списания – 6 с IF	6
Публикувани резюмета в български сборници	63
Публикувани резюмета в чуждестранни сборници	33
Общ брой	189

В подадената документация за участие в конкурса научните трудове са разпределени в две части, като в първата са включени публикациите, чрез които доц. д-р Калева покрива минималните изисквания за заемане на академичната длъжност професор, съгласно ЗРАСРБ от 2018 г. на брой 28, а във втората – всички останали на брой 161.

В 53 публикации (28%) е единствен или първи автор: единствен автор в 32 научни труда (19%), първи автор в 21 публикации (12%). В колективни трудове участва като втори автор в 43 (22%), трети в 29 (15%) и следващ автор в 64 (32%).

Импакт факторът на доц. д-р Калева е 64.14 (14.622 от 4 списания с пълнотекстови публикации и 49.518 от 9 списания с публикувани резюмета), който е изчислен от системен източник за информация *Web of Science*. Броят на цитиранията е 65, като 58 от тях са цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, едно цитиране е в монография и 6 са цитиранията в нереферирани списания с научно рецензиране. Справката за цитиранията е изготвена в

Библиотеката на МУ – Варна въз основа на информация от международните научни бази данни *Web of Science, Scopus Google Scholar* и *eLibrary.ru*.

Тематични направления и приноси

Научните приноси на доц. д-р Калева се класифицират в 6 направления: (1) редки хематологични болести, (2) други хематологични нарушения и болести в детска възраст, (3) злокачествени болести в детска възраст, (4) фебрилна неутропения и инфекциозни усложнения при онкологично болни деца, (5) други педиатрични проблеми и болести и (6) хематологични ръководства/стандарти, основани на доказателства.

1. Като експерт в областта на таласемия и хемофилия доц. д-р Калева реализира значителна научна продукция, посветена на тези две редки болести. В нейни теоритични публикации за първи път в България се дефинират принципи и алгоритми за създаване и функциониране на сертифициран експертен център за таласемия и хемофилия, съответстващ на европейски и световни стандарти.

Осъществява се първа обобщена национална оценка на клиничния статус на българските пациенти с таласемия майор (към декември 2014 г.) и се формулират бъдещи насоки в техните комплексни грижи. Участва в поредица от клинични проучвания, оценяващи за първи път терапевтичната ефективност на моно- или комбинирана желязо-хелатираща терапия при български пациенти с таласемия майор. В колаборация с международни изследователски екипи за първи път е въведена детекция, количествена оценка и предикция на миокарден желязен товар чрез сърдечносъдов MRI (стойност на T2*). Ментор е на серия от оригинални изследвания за ехокардиографска оценка (показател E/e') на параметри за систолна и диастолна дисфункции при таласемия, корелации между лабораторни и ехокардиографски показатели (NT-proBNP и LAVi), епидемиологичен профил на ритъмни нарушения и пулмонална хипертония. Съавтор е на клинични проучвания, анализиращи ендокринни нарушения, репродуктивно здраве, тубулна дисфункция, орални, хепатални и гастроинтестинални нарушения при пациенти с таласемия майор.

2. Като национален експерт по хемофилия доц. д-р Калева участва в първо мащабно епидемиологично проучване върху структура, клиничен статус и терапевтично поведение при деца с вродени коагулопатии в България и е съавтор е на сравнителни национални изследвания върху пациенти с хемофилия, анализиращи терапевтична ефективност и икономическа целесъобразност на категориите профилактични режими с коагулационни фактори, включително с новия продукт *BAУ 81-8973*. Като принос в националната хематология нейните доклади показват стратегията за индукция на имуноен толеранс при инхибиторна хемофилия и препоръчват най-модерните протоколи за терапевтично поведение.

3. В областта на злокачествените болести доц. д-р Калева е автор на много полезно ръководство за практиката при малигнени плеврални изливи, свързани с малигнени лимфоми, остри и хронични левкемии, мултиплен миелом, болест на *Castleman*, лъчелечение и др. Участва в национални проучвания, обобщаващи данни за ефективност

на различни терапевтични модели при остра лимфобластна левкемия, остра миелобластна левкемия и хронична миелобластна левкемия в детска възраст. Съавтор е на публикации, описващи клинични казуистики – дете с бластна плазмоцитοидна дендритна клетъчна неоплазия и остра лимфобластна левкемия с едновременна поява на транскрипти за първи път у нас.

В сферата на детските солидни тумори доц. Калева участва като съавтор на обобщаващи национални проучвания върху прогностичните фактори и терапевтичните параметри при най-честите солидни тумори в детската възраст. Автор е на раздели в Националното ръководство, основано на доказателства, за поведение при невробластом.

4. Доц. д-р Калева е водещ автор на серия от обзори и оригинални клинични проучвания, анализиращи за първи път в България епидемиологичния модел на фебрилна неутропения при онкологично болни деца и свързаните с нея инфекциозни усложнения – категории, честота, структура и микробиологичен спектър. Съавтор е на изследвания, въвеждащи оценъчни критерии за орален и дентален статус и детерминиращи пробиотична профилактика на орален мукозит.

5. Доц. д-р Калева има значителен принос в националната онкохематология и дефинира проблемите за придържане към лекарственото лечение и методи за оценката му, дискутира подходи към неговото подобряване, чрез образование на пациенти, оптимизиране на лечебни режими и подобряване на комуникацията между лекари и пациенти.

6. Доц. д-р Калева е съавтор в първата публикация на български, представяща подхода GRADE като най-съвременен и креативен метод за съставяне на клинични ръководства, основани на доказателства.

През периода 2010-2018 г. е автор, актуализиращ ежегодно раздела за поведение при фебрилна неутропения в българския *Стандарт за системна терапия на солидни тумори при възрастни* и съавтор на оригиналните издания и актуализации на хематологичните методични ръководства и терапевтични стандарти.

Участие в проекти

- Научен проект към Фонд Наука, МУ – Варна (2019-2021)
- Съвместни международни проекти с други учебни институции и изследователски групи – 6 бр. за периода 2013-2019 г.

Учебно-преподавателска дейност

Доц. д-р Калева е преподавател с академичен опит над 35 години. В МУ – Варна преподава специалността *педиатрия* на български език на студенти по специалност *медицина* към Факултета по медицина, специалностите *медицинска сестра* и *акушерка* към Факултета по обществено здравеопазване и специалностите *рентгенов лаборант* и *инспектор по обществено здраве* към Медицински колеж – Варна. Преподаването на студентите от специалност *медицинска сестра* и *акушерка*, доц. д-р Калева провежда интерактивно дистанционно, даващо възможност за синхронно преподаване както на

студентите от университетските бази във Варна, така и във филиалите на Сливен, Шумен и Велико Търново.

Средната и годишна учебна натовореност през последните 3 години е 188 часа при норматив 126 часа, като хорариумът ѝ включва предимно часове за преподаване на лекционен материал.

Като ръководител катедра са осъществени две актуализации на учебните програми по педиатрия по специалностите, на които тя преподава.

Тя провежда и обучение по индивидуални курсове за следдипломна квалификация по детска онкохематология и хемотрансфузия и има лична заслуга в създаването и координирането на два нови курса към университета – *Специални състояния в педиатрията* и *Трансплантация на ХСК*.

С нейно активно участие е въведено и теоритично-практическо обучение *Редки болести в педиатрията*. Участва в разработването на пилотен проект за придобиване на квалификационна степен *здравен асистент* и *болногледач* към специалността *здравни грижи* във Факултета по обществено здравеопазване МУ- Варна.

Доц. д-р Калева е ръководител на трима специализанти по педиатрия и на четирима специализанти по детска клинична хематология и онкология, трима от които работят в сферата на детското здравеопазване.

Член е на комисии за придобиване на клинична специалност по Детска клинична хематология и онкология и Клинична хематология. Ръководител е на един дипломант и пет докторанти, двама от които са защитили.

Доц. д-р Калева е била рецензент на няколко дипломни работи и докторски дисертации в областта на медицината, научни трудове за присъждане на научното звание *главен асистент, доцент и професор*. Рецензирала е монографии и научни проекти.

Член е на редакционната колегия на сп. "*Клинична хематология*", сп. "*Редки болести*" и сп. "*Педиатрия*".

От 2011 г. е постоянен член на УС на Българско медицинско сдружение по хематология и УС на Българска педиатрична асоциация (БПА). От 2015 г. е председател на Варненска регионална колегия на БПА. Постоянен член е на Българско медицинско сдружение по детска хематология и онкология, Българско онкологично дружество, Европейска асоциация по хематология (ЕНА), Европейска асоциация по детска онкология (SIOPE) и International Network of Clinicians for Endocrinopathies in Thalassemia and Adolescence Medicine (ICET)

Обществена и експертна дейност

Доц. д-р Калева е член на Комисия по редки болести (от 2013 г.), на Експертен съвет по медицинската специалност *детска клинична хематология и онкология* и на Експертен съвет по медицинската специалност *педиатрия* към МЗ (от 2019 г.). От 2016 г. е член на Национален съвет по хемофилия към Консултативен съвет *Партньорство за здраве* при Министерски съвет, а от 2009 г. е постоянен председател на Национална работна група по таласемия и хемофилия към БМСХ. От 2011 г. е външен експерт на НЗОК за редки анемии

и коагулопатии, през периода 2013-2018 г. е експерт към ЦФЛД към МЗ 2019 г. и от 2019 г. – член на Комисия за лечение на деца в България и чужбина към НЗОК.

По предложение на доц. д-р Калева през 2007 г. се основава Работна група по таласемия към БМСХ. Под нейно ръководството и домакинството се провеждат ежегодни национални научнообразователни конференции за лекари, медицински специалисти и пациенти, както и обучителни семинари.

През 2011 г. Работната група е домакин на 4th *European Symposium on Rare Anaemias*, на който доц. д-р Калева е председател на организационния комитет. Под нейна редакция е издадена монографията *Наръчник за клинично поведение при бета-таласемия*. По инициатива на групата и с участие на други професионални организации са създадени *Ръководство за лечение на хроничен хепатит при пациенти с таласемия*, *Ръководство за поведение при сърдечни усложнения при пациенти с таласемия*, *Национална програма за придържане към желязо-хелатираща терапия* и *Национален регистър на пациентите с таласемия в България* (2010-2012).

През 2009 г. по модел на Работната група по таласемия е създадена и Работна група по хемофилия за деца с председател доц. д-р Калева, която по-късно се трансформира в Работна група по хемофилия за възрастни и деца. Проведени са ежегодни национални научнообразователни мероприятия за лекари, медицински специалисти и пациенти, някои от които в международен формат.

Доц. д-р Калева е основоположник на първия в България Експертен център за редки болести, който е международно сертифициран. В началото на 2014 г. Центърът по хемофилия в УМБАЛ *Св. Марина* – Варна и Центърът по хемофилия на Университетската болница в Бон, Германия, стартират туининг-програма със спечелена субсидия от Световната федерация по хемофилия (СФХ). Две години по-късно е удостоена с най-високото отличие на СФХ – *Twins of the Year 2015*.

В областта на детската онкохематология доц. д-р Калева има пряк ангажимент към организирането на редица научни форуми от национален и регионален мащаб, включително и като домакин на международни работни срещи и научни форуми.

Доц. д-р Калева е постоянен член на колективите, ангажирани със създаването и актуализирането на медицинските стандарти и терапевтични алгоритми по педиатрия, детска онкохематология, клинична хематология и медицинска онкология. В последната актуализация на Ръководство за диагностика и лечение на хематологични заболявания е автор на почти целия раздел за доброкачествени кръвни заболявания и на притурката към ръководството, озаглавена *Редки нарушения на кръвосъсирването*.

Участие в други проекти, свързани с професионални институции/мрежи или обществени организации

- общо 5 проекта, 2007-2018 г.

Членство в обществени организации

- общо 3 организации

Доц. Калева е удостоявана ежегодно с приза на инициативата на вестник *24 часа – Лекарите, на които вярваме*, и през 2017 г. е избрана за член на Лекарската лига на България след анкетно проучване на Дарик радио *Кои са най-добрите лекари в България*.

През 2011 г. е наградена с приза *Принос в развитието на медицината и здравеопазването на Отворено общество – Варна*, през 2017 г. – с приза *Принос в развитието и прилагането на ТХСК* на кмета на Варна и през 2019 г. – с почетен плакет за принос в областта на редките болести в България от Информационен център за редки болести и лекарства сираци.

Заключение

Въз основа на значимия научен принос в областта на българската детска хематология, онкология, редките хематологични болести и педиатрията, преподавателската ерудиция и обществения авторитет на доц. д-р Валерия Игнатова Калева, доктор, Началник Клиника по детска клинична хематология и онкология при УМБАЛ „Св. Марина“ и Ръководител на Катедрата по педиатрия към МУ- гр. Варна, считам, че тя има всички необходими качества и покрива напълно критериите за присъждане на академичната длъжност *професор* по специалността *педиатрия*.

Давам своята положителна оценка. За това с пълна убеденост препоръчвам на уважаемото научно жури да гласува за присъждане на академичната длъжност *професор* по специалността *педиатрия* за нуждите на Катедра по педиатрия към МУ- гр. Варна на доц. д-р Валерия Игнатова Калева, доктор.

Дата: 20.10.2019

Рецензент:

Проф. д-р Искра Русева Христовова, дмн